

Sygn. akt I UK 201/14

POSTANOWIENIE

Dnia 25 listopada 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Hajn

w sprawie z odwołania M. D.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.
z udziałem zainteresowanej K. S.
o podleganie ubezpieczeniom społecznym,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 25 listopada 2014 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 9 stycznia 2014 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 9 stycznia 2014 r. Sąd Apelacyjny w (...) w sprawie z odwołania M.D. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R. przy udziale zainteresowanej K.S. o podleganie ubezpieczeniom społecznym, na skutek apelacji organu rentowego, zmienił zaskarżony wyrok i oddalił odwołanie oraz zasądził od odwołującego się M.D. na rzecz organu rentowego koszty postępowania odwoławczego.

Odwołujący się M. D. zaskarżył powyższy wyrok skargą kasacyjną w całości. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania odwołujący się wskazał na potrzebę wykładni przepisów prawnych: (-) art. 83 ust. 1 punkt 1) i 2) ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, których treść - w związku z art. 189 k.p.c. - budzi wątpliwości co do zakresu kompetencji Zakładu

Ubezpieczeń Społecznych do badania w ramach prowadzonego przez siebie postępowania administracyjnego ważności i skuteczności umowy cywilnoprawnej jako podstawy podlegania ubezpieczeniom społecznym; (-) art. 56 k.c. w związku z art. 353¹ k.c., w zakresie oceny wpływu na treść umowy woli stron, uwzględniających z należytym rozeznaniem skutki takiej umowy oraz możliwości wywiedzenia z umowy nie objętych wolą stron skutków prawnych, nie będących skutkami charakterystycznymi dla umowy, jaką zamierzały zawrzeć strony i co do której pozostawały w przekonaniu, że ją wykonują. W ocenie skarżącego skarga kasacyjna jest również oczywiście zasadna z uwagi na wskazane w podstawach skargi uchybienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania.

Sąd Najwyższy wielokrotnie wyjaśniał, że jako sąd kasacyjny nie jest sądem powszechnym zwykłej, trzeciej instancji, a skarga kasacyjna nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie z uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia. Wniesiona w sprawie skarga nie wykazała znaczenia jej rozstrzygnięcia dla realizacji tej publicznoprawnej funkcji skargi kasacyjnej, względnie potrzeby ujednolicenia orzecznictwa sądów powszechnych i rozwoju jurysprudencji.

W przypadku powołania się w skardze kasacyjnej na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, konieczne jest opisanie tych wątpliwości lub rozbieżności, wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a nadto przedstawienie przez skarżącego własnej propozycji interpretacyjnej (postanowienia Sądu Najwyższego z 30 stycznia 2003 r., I PZ 124/02, LEX nr 1130960; z 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009 nr 3-4,

poz. 43). Ponadto nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa, jeżeli Sąd Najwyższy we wcześniejszym orzecnictwie wyraził swój pogląd, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające jego zmianę (postanowienie Sądu Najwyższego z 12 sierpnia 2014 r., I UK 64/14, niepublikowane).

W związku z powyższym brak jest potrzeby wykładni art. 83 ust. 1 punkt 1) i 2) ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.) w związku z art. 189 k.p.c. Kwestia podnoszona przez skarżącego została w pełni wyjaśniona w orzecnictwie Sądu Najwyższego. Wskazać w tym zakresie można na wyrok Sądu Najwyższego z 4 czerwca 2014 r., II UK 543/13, LEX nr 1495940, zgodnie z którym Zakład Ubezpieczeń Społecznych, który stwierdza podleganie ubezpieczeniu społecznemu, może – bez względu na nazwę umowy i jej postanowienia wskazujące na charakter stosunku prawnego, którym strony zamierzały się poddać - ustalić rzeczywisty jego charakter i istniejący tytułu ubezpieczenia. Odnośnie do prawa do kontroli przeprowadzanej przez organ rentowy wypowiedział się Sąd Najwyższy także w wyroku z 23 lutego 2005 r., III UK 200/04, OSNP 2005 nr 18, poz. 292.

Nie ma też wskazywanej przez skarżącego potrzeby wykładni art. 56 k.c. w związku z art. 353¹ k.c. Z wywodu skarżącego wynika, że w istocie rzeczy nie chodzi mu o wykładnię tego przepisu, lecz o jego zastosowanie w konkretnych okolicznościach sprawy, co nie może stanowić uzasadnienia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Skarga kasacyjna nie jest też oczywiście zasadna. Sąd Najwyższy nie widzi sprzeczności z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, ani oczywiście błędnej, widocznej na pierwszy rzut oka wykładni lub widocznego w taki sposób niewłaściwego zastosowania prawa, a tylko w takiej sytuacji wskazana przesłanka uzasadnia przyjęcie skargi. Przekonanie Sądu Najwyższego oceniającego na etapie przedsądu o zasadności przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w oparciu o przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga przytoczenia stosownych argumentów, uwzględniających specyfikę tej podstawy warunkującej pozytywne rozpoznanie wniosku podmiotu wnoszącego skargę kasacyjną. Pojęcie „oczywistości” mieści się w sferze obiektywnej i łączy się z

powinnością wykazania, że podniesione zarzuty naruszenia wskazanych przepisów są zasadne *prima facie*, bez dokonywania głębszej analizy tekstu tych przepisów i bez doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z 24 kwietnia 2007 r., I CSK 100/07, niepubl.; z dnia 30 czerwca 2007 r., II CSK 184/07, Lex 560541). Nawet w przypadku uwzględnienia uzasadnienia podstaw skargi nie można uznać, że jest ona oczywiście uzasadniona w zaprezentowanym rozumieniu. Istotne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274).

Niezależnie od tego można także wskazać, że łączenie przesłanki oczywistej zasadności skargi z występowaniem w sprawie potrzeby wykładni przepisów, budzi poważne zastrzeżenia. W dotychczasowym orzecznictwie Sąd Najwyższy zwracał już uwagę, że uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi występującymi w sprawie wątpliwościami prawnymi (zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów) generalnie wyklucza możliwość oczywistej zasadności skargi (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 listopada 2013 r., I UK 291/13, LEX nr 1430990).

Z akt sprawy wynika, że odpowiedź na skargę kasacyjną wniesiono z uchybieniem terminu do jej wniesienia.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.